

La Humanitat

Any II : Núm. 275
Barcelona, dimarts, 27 setembre 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

MANUEL AZAÑA A BARCELONA

NOTES D'UN CARNET

L'ARRIBADA

El tren ralenteix la seva marxa, es detura. S'ouen les notes de l'"Himne de Riego": temps d'atac a la baioneta.

Baixem del tren amb Josep Grau Jassans i Lluís de Tàpia. Malgrat que a l'andana s'hi ha entrat per rigorosa invitació, és plena de gent i el trànsit esdevé difícil.

Hi ha una companyia amb bandera i música, que presenta armes. El vell coronel Macià, l'"Avi" d'avui, deu haver rebut una emoció profunda.

Al pati de l'estació s'organitza la comitiva. Els periodistes madrilenys han sortit no sé per on. I jo no sé per on sortir. Però surto, perquè es veu que hi ha una mena de Providència per a ús particular de periodistes. Surto, acompanyat de Josep Grau Jassans i Lluís de Tàpia, diputats que han sabut defensar bé la República i Catalunya en hores de perill. Grau Jassans, esllangit i pàl·lid. Tàpia, ple d'admiració, amb el rostre il·luminat per un somriure.

A l'avinguda d'Eduard Maristany, quan apareixen els primers cotxes, esclata una ovació formidable.

El carrer, els carrers, són plens de gent. I plens de gent són balcons i finestres, ornats amb dòrnassos i banderes de la República. Pot dir-se que avui, vint-i-cinc de setembre, qui no ha posat un xic de la seva alegria al balcó, o bé és molt pobre o bé és molt brètol.

Soldats de cavalleria, a cavall, amb el sabre nu a la mà, amb l'elm brillant. Soldats decoratius, espectaculars, com en les parades de la monarquia, que no tornaran mai més, però amb un goig i un orgull que no tenien quan havien de formar en les parades de la monarquia.

INTERRUPCIO PER A DONAR UN BUTLLETÍ DEL TEMPS

Per la Mercè, cada any, o gairebé cada any, plouia. La Mercè era una santa humida, aigualida.

Aquest segon any de la República i primer de l'Estatut, la Mercè es presenta magníficament bé: amb un cel blau i un sol daurat que accentuen l'aire de festa. I és que la Mercè deu haver-se tornat republicana. I el temps ha volgut col·laborar en aquest homenatge que el poble republicà ofrena a Manuel Azaña.

UNA ALTRA BREU INTERRUPCIO

O la mateixa, però donant-li un altre tomb. I és aquest: ja us deuen haver fixat que en parlar de Manuel Azaña no li donem cap tractament. Aquesta familiaritat és, però, el més alt tractament, la prova més profunda de respecte que podem donar-li.

El poble no diu ni "el cap del Govern", ni "el senyor Azaña". Diu "l'Azaña". I ho diu amb una devoció i una admiració la sinceritat de les quals no pot dubtar-se.

He fet aquestes interrupcions perquè les creia necessàries. I aprofitant que el cotxe, que avança molt lentament, estava deturat. Ara arrenca i

SEGUIM PER LA VIA LAIETANA

Es difícil que hom torni a veure la Laietana com la veïrem els qui érem a Barcelona el passat diumenge.

No era la Via Laietana: era la Via Gloriosa, la Via Triomfal per essència i potència.

Les amples voreres eren atapeïdes de gent: de poble, de poble de la ciutat i dels pobles, de poble de totes les contrades de Catalunya. Entre aquest poble, delirant de fervor i d'entusiasme, florien les banderes de la República i de Catalunya, com enormes flors tremoloses en l'aire joïós del matí. I plens de gent i de banderes estan els balcons. I els terrats.

De tota aquesta multitud neixen milers d'aplaudiments que esdevenen un sol aplaudiment formidable. De tota aquesta multitud neixen milers d'aclamacions, milers de crits que esdevenen un sol crit: Visca la República!

I aquest crit gloriós, aquest crit triomfal ho era tot i ho deia tot: la llibertat, l'honoradesa, la dignitat, la justícia. I Catalunya, la Catalunya que per damunt de tot volem republicana.

La Catalunya que aclamaven els nostres hostes. La Catalunya que, dret al cotxe, aclamava Lluís de Tàpia.

I els cotxes avançaven lentament entre una ovació contínua. Dels pits d'aquella multitud, que era la més noble de totes les multituds, neixen els crits gloriosos i victoriosos. Les mares enlauraven els seus fills, com en ofrena a la República. Hi havien llàgrimes en molts ulls. Hi havia en tots una emoció profunda.

AVUI SURTEN ELS PARLAMENTARIS

SALUT I GLORIA A LA REPUBLICA

Aquesta nit surten els parlamentaris. El senyor Azaña, és ja fora, a Lleida, i d'allí a Reus, per a juntar-se amb als altres cap a Madrid. Tots s'emporten de Catalunya una impressió imborrable. Catalunya els ha entrat dintre el cor. Els ha emocionat, l'han sentida. En canvi, en nosaltres, catalans, la visita dels diputats de les Constituents, reafirmà el nostre sentiment de profunda solidaritat republicana.

Havíem dit que Catalunya és el baluard més ferm de la República. I els diputats dels altres pobles peninsulars se n'hauran convençut. Havíem dit que Catalunya més estima, quant més llibertats se li donin, que totes les mereix. I els representants d'altres terres ho deuen haver vist clar.

Catalunya, contra tot el que s'ha volgut fer creure, és un poble essencialment romàntic. La força, com argument, no la pot escoltar ni admetre. Vol orientar-se segons la seva voluntat i els seus afectes. I és per la seva voluntat i el seu amor que ajunta l'energia del seu caràcter, i la fortitud de la seva ànima, a la major glòria de la República.

Salut, als nostres germans d'altres terres hispàniques que ens han

—Vinga la mà esquerra, que és la del costat del cor i que et fa més gran ben aviat.

honorat amb la seva presència en aquests moments històrics!

Salut a tots ells, i a ço que representen! Salut a la nova Espanya que tots hem de construir i enlairar, fins al cim de la glòria! Visca la República!

UNA QUEIXA DELS CATOLICS

L'anticatalanisme del bisbe de Barcelona

Dies passats publicarem unes ratlles referents a la posició francament anticatalana —i ja no cal dir anticatalanisme— que ha adoptat el Bisbe d'aquesta diòcesi, Dr. Irurita, i els seus subordinats, al Palau Episcopal. Respecte a aquesta qüestió, un volgut subscriptor ens trameta la següent lletra:

"Distingit senyor: He llegit amb el més viu interès el solt publicat en el diari de la vostra digna direcció el dia 21 d'aquest mes, sobre la política que segueixen les autoritats eclesiàstiques de Barcelona, en contra dels

més sagrats interessos que haurien de servir, que són els purament espirituals, i en contra de la major part dels catòlics sincers i cultes de Barcelona. A nosaltres ens vexe que sigui aprofitat un prestigi i una situació preeminent per fer, més o menys veladament, política monarquitzant, i, ben descaradament, política anticatalana. Pels d'aquella casa i pels que inspiren i sostenen la política que allà es fa, el gran pecat i el gran delictes és el catalanisme. D'una manera sorraguera, però ben efectiva, i revestint formes revoltants que la dignitat i

Arribarem a la plaça de la República, plena de gom a gom: si hagüés estat deu vegades més gran, també hauria estat plena.

L'altaveu:

—Ara entra a la plaça Margarida Nelken!... Ara entra a la plaça... I els aplaudiments. Ocells magnífics.

Lluís de Tàpia, ronc de cridar, emocionadíssim, em deia:

—Ara, després d'això, ja puc morir!

Damunt la plaça, alts, volaven uns avions: uns avions que ja havíem vist des del tren, que havien vingut a donar-nos la benvinguda volant damunt del tren.

I la remor dels seus motors també semblava cridar, com nosaltres, com tothom: Visca Catalunya! Visca la República!

LLUIS CAPDEVILA.

LLUIS BELLO

Catalunya no és ingrata, senyor Bello. ¿Qui us havia dit que Catalunya no es recordava, ni estimava els valors espanyols que li han fet justícia? El nom d'aquest gran castellà, figura extraordinària del món polític que es digué Nicolau Salmeron, ha quedat imborrable a través dels anys en el cor de la nostra terra.

Ja ho heu vist vos, senyor Bello, tot us ho mereixeu. Heu sofert molt per haver-vos posat al costat nostre, en defensa de les nostres reivindicacions. No heu fet més que atendre la vostra consciència liberal i espanyola. Heu servit la vostra doctrina i heu complert amb el vostre deure. Però Catalunya, per això mateix, us ho estima de tot cor. I ha volgut desposar-vos dels atacs, alguns dels quals plens de mala i petita passió rancuniosa de què heu estat objecte. I ha volgut també homenatjar el vostre talent i les vostres virtuts. I per això, a tot arreu on heu anat, la multitud, el poble, us coneixia, us endevinava i les mans s'ajuntaven per a dir-vos: "Germà de Castella, Catalunya t'estima."

el bon sentit de les víctimes es refusa de fer públiques, es segueix una tàctica de boicot contra tot el que sigui netament català i contra tots els significats per la seva actitud adhesionista i favorable a les aspiracions de Catalunya, igual o pitjor que en els temps de la Dictadura. Es fa el buit o una guerra sorda fins contra organitzacions o moviments netament catòlics, perquè tenen un profund sentit de catalanitat. Tampoc no s'ha fet res fins ara per catalanitzar el Seminari, on és considerat com un delictes el tenir sentiments catalans. I podríem seguir per aquest camí senyalant moltes anomalies.

¿Voleu dir, senyor director, que no fóra hora que intervingués la nostra Generalitat? No pot tolerar-se que Barcelona sigui un reducte des d'on actui amb tota llibertat gent que representa la tendència integrista, superada en tots els països pels catòlics cultes i conscients, causa del descrèdit que ha caigut sobre l'Església, ferment de divisió i escabell d'ambicions. Com tampoc no podem tolerar els catòlics catalans que hi hagi qui abusa de la seva situació per vexar els nostres sentiments caríssims de pàtria."

UN POLITIC EXTRAORDINARI

MANUEL AZAÑA

L'entusiasme de la multitud es desbordava quan apareixia el Cap del Govern Manuel Azaña. ¿Per què? ¿Per què Azaña és el Cap del Govern? No, no. La multitud, el poble victoreja, fins tornar-se ronc, aclamava amb deliri a Manuel Azaña, perquè veu en ell el càndid de la Revolució.

L'instint polític del poble és formidable. Durant algun temps, i en alguns casos, la República ha semblat oblidar-se dels seus deures. La República es desplaçava d'una manera perillosa i suïcida cap a la dreta. El senyor Azaña, l'ha refet, l'ha tornat a saccejar, i a donar-li impuls, cap a l'esquerra, sempre cap a l'esquerra, no d'una manera aturdida, sinó, pels camins del dret, en una obra de Govern, però triomfant i victoriosa, seguint la seva marxa sense deturar-se. La Revolució s'ha d'anar desenrotllant i complint perquè tot just ara comença...

L'actitud d'Azaña és més meritòria i difícil perquè ningú ha deixat d'observar que no tots els ministres comparteixen el seu pensament. Ha mancat en el Govern una homogènia emoció revolucionària. S'ha obrat un xic sota la pressió de les circumstàncies. I és Azaña el salvador de la República. I és Azaña, l'home de Govern del 14 d'abril. I és Azaña, a més, la gran figura apareguda en el moment històric de l'Espanya nova, una gran figura nacional que ha atret l'atenció i el respecte de tot el món. En els cercles polítics estrangers, entre les grans figures polítiques mundials, Manuel Azaña, és seguit amb un interès extraordinari, una mica sorpresos de l'aparició d'aquest nou astre d'un relleu i un caire personalíssim.

L'Alcalde de Barcelona, doctor Aiguader, puntejant una sardana a la vall de Núria